

KÚRIA

Bhar.I.690/2018/12. szám.

A Kúria Budapesten, a 2018. év július hó 12. napján megtartott nyilvános ülésen meghozta a következő

í t é l e t e t:

Az életveszélyt okozó testi sértés büntette és más bűncselekmények miatt ... **vádlott** ellen indult büntetőügyben bejelentett másodfellebbezéseket elbírálva a Fővárosi Ítéltábla 16.Bf.212/2017/71. számú ítéletét megváltoztatja,

a vádlott terhére megállapított kifosztás büntettét a Btk. 366. § (1) bekezdés c) pontja szerint,
a személyi szabadság megsértésének büntettét a Btk. 194. § (2) bekezdés b) és d) pontja szerint minősíti,

a kiszabott szabadságvesztés tartamát 11 (tizenegy) évre, a közügyektől eltiltás tartamát 10 (tíz) évre súlyosítja,

egyebekben a másodfokú ítéletet helybenhagyja.

A szabadságvesztésbe beszámítani rendeli a vádlott által a 2018. február 22. napjától letartóztatásban töltött időt is.

Kötelezi a vádlottat, hogy a harmadfokú eljárásban a magánfél jogi képviselőjével kapcsolatban felmerült 31.750 (harmincegyezer-hétszázötven) forint bűnügyi költséget is fizesse meg ... magánfélnek.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

A Fővárosi Törvényszék a 2016. május 4. napján kihirdetett 31.B.1146/2015/31. számú ítéletével ... vádlottat bűnösnek mondta ki a Btk. 164. § (1) bekezdésébe ütköző és a (6) bekezdés a)

pontjának II. fordulata, valamint d) pontja szerint minősülő - aljas indokból elkövetett, maradandó fogyatékossgot és súlyos egészségromlást okozó - testi sértés büntetében, továbbá a Btk. 366. § (1) bekezdés b) pontjába ütköző kifosztás büntetében. Ezért halmazati büntetésül négy év szabadságvesztésre, hat év közügyektől eltiltásra, valamint öt évre az orvosi foglalkozástól eltiltásra ítélte azzal, hogy a szabadságvesztést börtönben kell végrehajtani és abból a vádlott a büntetés kétharmad részének kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra. Rendelkezett a vádlott által előzetes fogvatartásban töltött idő beszámításáról, a bűnjelekről és az állam által előlegezett 1 701 450 forint bünygyi költség viseléséről is.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen az ügyész a vádlott terhére a büntetés súlyosításáért, a vádlott az ok megjelölése nélkül, védője pedig a vádlott felmentéséért jelentett be fellebbezést.

A Fővárosi Ítéltábla a 2017. március 10. napján kelt 5.Bf.211/2016/34. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta, ... vádlottat bűnösnek mondta ki magánlaksértés vétségében [Btk. 221. § (1) bekezdés] is, a vádlott terhére megállapított testi épség elleni cselekményt a Btk. 164. § (1) bekezdésére figyelemmel a (8) bekezdés I. fordulata szerint minősítette, az ugyancsak a terhére megállapított vagyon elleni erőszakos bűncselekményt okirattal visszaélés vétségének [Btk. 346. § (1) bekezdés c) pont] és készpénz-helyettesítő fizetési eszközzel visszaélés vétségének [Btk. 393. § (1) bekezdés a) pont] is minősítette, a szabadságvesztés tartamát kilenc évre, a közügyektől eltiltás tartamát ugyancsak kilenc évre, az orvosi foglalkozástól eltiltást pedig végleges hatályúra súlyosította. Módosította a bűnjelekre vonatkozó rendelkezéseket és kötelezte a vádlottat a magánfél részére 250 000 forintot kártérítés, valamint az ezután járó eljárási illeték megfizetésére, továbbá a magánfél jogi képviselével kapcsolatban felmerült bünygyi költség viselésére is. Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.

A másodfokú ítélet ellen a Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség a vádlott terhére a szabadságvesztés súlyosítása érdekében, a vádlott és védője elsősorban a vádlott felmentése, másodsorban a megtámadott határozat hatályon kívül helyezése végett fellebbezést jelentett be.

A Kúria harmadfokon eljárva a 2017. június 13. napján meghozott Bhar.III.574/2017/18. számú végzésével a másodfokú ítéletet az 1998. évi XIX. törvény 351. § (2) bekezdés b) és d) pontja szerinti okból, a 399. § (5) bekezdése alapján hatályon kívül helyezte és a másodfokú bíróságot új eljárásra utasította.

A hatályon kívül helyezés folytán megismételt másodfokú eljárásban

a Fővárosi Ítéltábla a 2018. február 22. napján meghozott 16.Bf.212/2017/71. számú ítéletével az elsőfokú ítéletet megváltoztatta; ... vádlottat bűnösnek mondta ki a Btk. 194. § (1) bekezdése szerinti személyi szabadság megsértésének büntetében és a Btk. 194. § (1) bekezdése szerinti magánlaksértés vétségében is, a terhére megállapított testi épség elleni cselekményt a Btk. 164. § (1) bekezdésébe ütköző és a (8) bekezdés I. fordulata szerinti - életveszélyt okozó - testi sértésnek, az ugyancsak a terhére megállapított kifosztás büntetét a Btk. 346. § (1) bekezdés c) pontja szerinti okirattal visszaélés vétségének, továbbá a Btk. 393. § (1) bekezdés a) pontja szerinti készpénz-helyettesítő fizetési eszközzel visszaélés vétségének is minősítette; a szabadságvesztés tartamát kilenc évre, a közügyektől eltiltás tartamát ugyancsak kilenc évre, az orvosi foglalkozástól eltiltást végleges hatályúra súlyosította.

Ezen túl rendelkezett egyes bűnjelekről, kötelezte a vádlottat ... magánfél részére 250 000 forint kártérítés és a jogi képviseletével összefüggésben felmerült további 192 025 forint bűnügyi költség megfizetésére, valamint a polgári jogi igény után járó eljárási illeték viselésére, a kiszabott szabadságvesztésbe beszámította a vádlott által az elsőfokú ítélet meghozatalát követően előzetes fogvatartásban töltött időt, és kötelezte a másodfokú eljárásban felmerült bűnügyi költségből az állam részére 351 951 forint, a magánfél részre pedig a jogi képviseletével kapcsolatban felmerült 265 176 forint bűnügyi költség viselésére is.

Egyebekben az elsőfokú ítéletet helybenhagyta.

.-.-.-.

A másodfokú ítélet ellen az ügyész a vádlott terhére a kiszabott szabadságvesztés és közügyektől eltiltás súlyosítása érdekében, a vádlott és védője elsősorban a vádlott felmentése, másodsorban az első- és másodfokú ítélet hatályon kívül helyezése és az elsőfokú bíróság új eljárásra utasítása érdekében jelentettek be fellebbezést.

A fellebbviteli főügyészség fellebbezésének indokolásában arra hivatkozott, hogy a halmazatiként kiszabott büntetés nem áll arányban a vádlott terhére megállapított bűnhalmazatban álló, immár hat bűncselekmény együttes súlyával.

A Legfőbb Ügyészség a Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség fellebbezését fenntartotta (BF.719/2016.).

Írásbeli indítványában - egyezően a fellebbviteli főügyészség fellebbezésének indokolásával - kifejtette, hogy megítélése szerint a Fővárosi Ítéltábla az eljárási szabályokat betartotta, a

megismételt másodfokú eljárásban a bizonyítási eljárást a Kúria hatályon kívül helyező határozatában írtaknak megfelelően lefolytatta, az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást erre figyelemmel helyesbítette, illetve kiegészítette, az megalapozott, és az ítéletábra indokolási kötelezettségének is eleget tett.

Arra hivatkozott, hogy az 1998. évi XIX. törvény 388. § (1) bekezdése szerint a harmadfokú bíróság ítéletét arra a tényállásra alapítja, amely alapján a másodfokon eljáró bíróság a megtámadott határozatát meghozta, és miután a kiegészítéssel, illetve helyesbítéssel a tényállás megalapozott, abból az eljáró bíróságok helyesen következtek a vádlott bűnösségére, törvényes a bűncselekmények minősítése, és az alkalmazott joghátrányok neme is.

Álláspontja szerint azonban az egyébként helyesen feltárt súlyosító és enyhítő körülményeket az ítéletábra nem a súlyuknak megfelelően értékelte, tévedett a vádlott javára mutató, csekély jelentőségű enyhítő körülményekhez képest a súlyosító körülmények nyomtatékának megítélésében.

Minderre figyelemmel - a fellebbezési főügyészszéggel egyezően - arra tett indítványt, hogy a Kúria mind a generális, mind a speciális prevenció érdekében súlyosítsa a szabadságvesztés és a közügyektől eltiltás tartamát.

A védő fellebbezésének írásbeli indoklásában arra hivatkozott, hogy a tényállás a másodfokú bíróság kiegészítése, illetve helyesbítése ellenére továbbra is megalapozatlan, a megismételt másodfokú eljárásban felvett bizonyítás nem oszlatta el a kétségeket, emellett az ítéletábra nem is tett eleget maradéktalanul a Kúria által a hatályon kívül helyező határozatban megfogalmazott előírásoknak, és részletesen elemelve az eljáró bíróság által figyelembe vett bizonyítékokat kifejtette, hogy azok közvetettek, nem alkotnak zárt logikai láncot, ezért azokból az első- és másodfokú bíróság tévesen következettett védenre bűnösségére.

Ezért elsősorban azt indítványozta, hogy a Kúria az általa megalapozatlannak ítélt tényállást módosítsa, és a vádlottat mentse fel az ellene emelt vád alól.

A hatályon kívül helyezésre vonatkozó másodlagos indítványát pedig azzal indokolta, hogy akkor, ha a Kúria nem lát lehetőséget a megtámadott másodfokú határozat megváltoztatására és a vádlott felmentésére, a kételyek elosztatására csak a megismételt eljárás keretében kerülhet sor.

A vádlott a másodfokú ítélet elleni fellebbezésének írásbeli

indokolásában részletesen elemezte a bíróság által megítélése szerint helytelenül értékelt bizonyítékokat, teljes mértékben megalapozatlannak találva az ítéleti tényállást és abból a bűnösségére levont következtetést. Felmentését erre tekintettel kérte.

A magánfélként fellépő sértett jogi képviselője a másodfokú határozatra írásban tett észrevételeiben arra hivatkozott, hogy az ítéleti tényállás megalapozott, azonban tévesen minősítette az ítéletábrát testi sértésként a vádlott terhére megállapított cselekményt, annak helyes minősítése álláspontja szerint emberölés bűntettének kísérlete, mivel mind a vádlott által végrehajtott altatás, mind a lúggal maratás halálos eredményhez vezethetett volna, a halál bekövetkezésének lehetőségét a vádlott tudata átfogta, és csak a véletlennek és a szerencsének tudható be, hogy az nem következett be. Mindezt kiegészítette azzal, hogy a cselekmény emberölés kísérleteként történő minősítése esetén a Kúriának figyelemmel kellene lenni annak előre kiterveltségére, a vádlott aljas céljára, az elkövetés különösen kegyetlen módjára és a sértett védekezésre képtelen voltára.

Utalt arra is, hogy megítélése szerint a vádlott terhére kifosztásként értékelt cselekmény helyes minősítése rablás bűntette, míg a személyi szabadság megsértésének bűntettét a vádlott aljas indokból, a sértett sanyargatásával, védekezésre képtelen személy sérelmére és jelentős érdeksérelmet okozva követte el, így a bűncselekmény minősített esetének megállapítása indokolt. A magánlaksértés kapcsán pedig kifejtette, hogy miután a vádlott kötelet, injekciós tűt, altatót és erős lúgot tartott magánál, azt felfegyverkezve követte el, azaz ugyancsak a cselekmény minősített esete megállapításának lenne helye.

.-.-.

A bejelentett fellebbezések a bejelentés időpontjában hatályos büntetőeljárás szabályokat tartalmazó 1998. évi XIX. törvény 386. § (1) bekezdés b) pontjára figyelemmel megnyitották a harmadfokú eljárás lehetőségét, azok e törvény szerint joghatályosak voltak.

Ezért a Kúria az ügyben a másodfellebbezések elbírálására nyilvános ülést tűzött ki.

A nyilvános ülésen a legfőbb ügyész képviselője az ügyészi fellebbezést fenntartotta, azt az írásban kifejtettekkel egyezően indokolta.

A védő és a vádlott fellebbezése kapcsán pedig utalt arra, hogy a büntetőeljárásról szóló 2018. július 1. napján hatályba lépett 2017. évi XC. törvény, a Be. 868. § (1) bekezdésére figyelemmel e

törvény rendelkezéseit a hatálybalépéskor folyamatban lévő eljárásokban is alkalmazni kell.

Kifejtette, hogy bár a fellebbezések a bejelentéskor az 1998. évi XIX. törvény hivatkozott rendelkezésére figyelemmel a vádlott terhére megállapított életveszélyt okozó testi sértés büntette kapcsán joghatályosok voltak, azonban a Be. 615. §-a alapján már nincs helye fellebbezésnek a másodfokú bíróság ezen ítéleti rendelkezése ellen. Álláspontja szerint ugyanis a másodfokú bíróság nem hozott a Be. 615. § (2) bekezdésének megfelelő ellentétes döntést a testi sértésként értékelt cselekmény kapcsán, ezért a Be. 618. § (3) bekezdésére figyelemmel korlátozott felülbírálatnak van csak helye; fellebbezésnek és erre tekintettel harmadfokú eljárásnak kizárólag a vádlott terhére a másodfokú ítéletben megállapított személyi szabadság megsértése és a magánlaksértés vétsége miatt van helye.

Utalt arra is, hogy a harmadfokú bíróság a Be. 619. § (4) bekezdésére tekintettel nem vizsgálhatja a másodfokú bíróság ítéletének megalapozottságát a fellebbezéssel nem érintett bűncselekmény kapcsán, és határozatát a másodfokú bíróság által alapul vett tényállásra alapítja.

Megítélése szerint a másodfokú bíróság ítélete a fellebbezéssel érintett személyi szabadság megsértésének büntette és a magánlaksértés vétsége tekintetében megalapozott, a tényállás hiánytalan, az ítélőtábla helyesen következtetett a vádlott bűnösségére e cselekmények kapcsán is és azok minősítése is törvényes.

Az írásban is kifejtett indokokra is tekintettel arra tett indítványt, hogy a Kúria a megtámadott másodfokú határozatot változtassa meg, a kiszabott szabadságvesztést és a közügyektől eltiltást súlyosítsa, egyebekben azonban azt hagyja helyben.

A sértett jogi képviselője felszólalásában arra utalt, hogy a másodfokú bíróság által kiegészített, illetve helyesbített tényállás megalapozott, ahogy a vádlott bűnösségére levont következtetés is, téves azonban a bűncselekmények minősítése. Ennek kapcsán álláspontját az általa írásban kifejtettekkel egyezően adta elő.

A vádlott védője perbeszédében ugyancsak fenntartotta az általa írásban kifejtetteket.

Emellett kifejtette, hogy az ítélőtábla a Be. 615. § (2) bekezdésében meghatározott ellentétes döntést valóban csak a személyi szabadság megsértésének büntette és a magánlaksértés vétsége kapcsán hozott, azonban ezen ellentétes döntések alapja a

nem ellentétes döntés, az életveszélyt okozó testi sértés büntetvével kapcsolatos tényállás. Így álláspontja szerint akkor, ha e két bűncselekményre vonatkozóan a tényállás nem megalapozott, az szükségszerűen érinti a testi sértés kapcsán megállapított tények megalapozottságát is.

Erre hivatkozva vitatta a testi sértésként értékelt bűncselekménnyel összefüggő tényállás alapjául szolgáló bizonyítékok hitelességét, azt bizonyítékonként külön-külön is indokolva, és támadta a bíróság bizonyíték-értékelő tevékenységét.

Hangsúlyozta, hogy az eljáró bíróságok által figyelembe vett bizonyítékok egyébként is csak közvetettek és nem alkotnak logikailag zárt láncot, így védencének bűnösségét valamennyi bűncselekményben már a törvényszék törvénysértően állapította meg.

Mindezek alapján azt indítványozta, hogy a Kúria a vádlottat mentse fel az ellene emelt vádak alól, amennyiben pedig ezt nem látja indokoltnak, helyezze hatályon kívül mind az első-, mind a másodfokú határozatot és kötelezze az elsőfokú bíróságot új eljárásra.

A vádlott az utolsó szó jogán megismételte a beadványaiban előadottakat, azokat mindenben fenntartva.

.-.-

2018. július 1. napján - azaz a nyilvános ülést megelőzően - hatályba lépett a 2017. évi CX. törvény (Be.), felváltva a büntetőeljárásról szóló korábbi, azaz az 1998. évi XIX. törvényt.

A Be. 868. § (1) bekezdése szerint a törvény rendelkezéseit - a 868-876. §-ban meghatározott eltérésekkel - a hatálybalépésekor folyamatban lévő büntetőeljárásokban is alkalmazni kell. Mivel a harmadfokú eljárásra a megjelölt jogszabályhelyek nem tartalmazzak eltérő rendelkezést, így az ügyben e törvény szabályai az irányadóak.

A Be. 615. § (1) bekezdése szerint a másodfokú bíróság ítélete ellen fellebbezésnek van helye a harmadfokú bírósághoz a másodfokú bíróságnak az elsőfokú bíróságéval ellentétes döntése esetén.

A 615. § (2) bekezdés szerint ellentétes a döntés, ha a másodfokú bíróság

a) olyan vádlott bűnösségét állapította meg vagy olyan vádlott kényszergyógykezelését rendelte el, akit az elsőfokú bíróság felmentett vagy vele szemben az eljárást megszüntette,

b) az elsőfokon elítélt vádlottat felmentette vagy vele szemben a

büntetőeljárást megszüntette,

c) a vádlott bűnösségét olyan bűncselekményben állapította meg, amelyről az elsőfokú bíróság nem rendelkezett.

Az adott ügyben a másodfokú bíróság a vádlott bűnösségét olyan bűncselekményben - személyi szabadság megsértésének büntetében és magánlaksértés vétségében - is megállapította, amelyről az elsőfokú bíróság nem rendelkezett, így a Be. 615. § (2) bekezdés c) pontjának megfelelően az elsőfokú bírósággal ellentétes döntést hozott.

Ezen rendelkezés alapján az ügyész által a büntetés súlyosítása érdekében a vádlott terhére, míg a vádlott és védője által a vádlott e bűncselekményekben megállapított bűnössége miatt bejelentett fellebbezés joghatályos és ezek kapcsán helye van a harmadfokú eljárásnak.

A Be. 615. § (3) bekezdés szerint a fellebbezés az ellentétes döntést, illetve kizárólag a másodfokú bíróság ítéletének azon rendelkezését vagy részét sérelmezheti, amelyet az elsőfokú bíróság ítéletének az ellentétes döntéssel összefüggő felülbírálata eredményezett.

A Be. 615. § (5) bekezdésére figyelemmel a másodfokú ítéletnek a (3) bekezdésben meghatározottakon kívüli rendelkezése, illetve része ellen nincs helye fellebbezésnek.

Így az adott ügyben a vádlott terhére megállapított testi sértés büntette és a kifosztás büntette kapcsán nincs helye harmadfokú eljárásnak, mivel másodfokon nem született ezekkel összefüggő, az elsőfokú bíróságtól eltérő döntés.

Ezt támasztja alá egyébként a Be. 870. § (3) bekezdése is, amely szerint a korábbi jogszabály alapján előterjesztett fellebbezés elbírálását a bíróság mellőzi, ha e törvény alapján nincs helye fellebbezés előterjesztésének.

Ugyancsak nincs helye harmadfokú felülbírálatnak a vádlott terhére a másodfokú ítélet szerinti okirattal visszaélés vétsége és készpénz-helyettesítő fizetési eszköz vétsége kapcsán, miután e két bűncselekmény a vádlott terhére már az elsőfokú bíróság által megállapított kifosztás büntetével alakai halmazatban áll. Azaz a másodfokú ítéleti változtatás nem eredményezett a bűnösség kérdésében eltérő döntést, csupán annak a cselekménynek a minősítését érintette, amelyben az elsőfokú bíróság a vádlott bűnösségét már megállapította.

A felülbírálat terjedelmét a Be. 618. § határozza meg. Ennek (1) bekezdése szerint a harmadfokú bíróság

a) a másodfokú bíróság ítéletének
aa) a fellebbezéssel sérelmezett ellentétes döntését,
ab) azon rendelkezését, illetve részét, amelyet az elsőfokú bíróság ítéletének a sérelmezett ellentétes döntéssel összefüggő felülbírálata eredményezett, és
b) az elsőfokú és a másodfokú bírósági eljárást
arra tekintet nélkül bírálja felül, hogy ki, milyen okból fellebbezett.

Azaz azt, hogy az eljáró bíróságok az eljárási szabályokat megtartották-e, a harmadfokú felülbírálat során fellebbezéstől függetlenül mind az első-, mind a másodfokú eljárás kapcsán vizsgálni kell. Egyebekben azonban a felülbírálat csak a fellebbezéssel sérelmezett ellentétes döntésre, illetve az ezzel összefüggő rendelkezésekre terjedhet ki.

A Be. 618. § (3) bekezdés a) pontja alapján akkor, ha a 615. § (3) bekezdés szerinti fellebbezést a harmadfokú bíróság alaposnak találja, az ítélet fellebbezéssel nem érintett része tekintetében is felülbírálja az 590. § (5) bekezdés a)-c) pontjában meghatározottakat, azaz

- az elsőfokú bírósági eljárást és ennek során vizsgálja azon eljárási szabályok megtartását, amelyek megsértése feltétlen hatályon kívül helyezést eredményez, így a 607. § (1) bekezdése, valamint a 608. § (1) bekezdése szerinti esetleges eljárási szabálysértéseket,

- a bűnösség megállapítására vonatkozó rendelkezést, azonban csak akkor, ha a terheltet fel kell menteni, vagy vele szemben az eljárást meg kell szüntetni,

- és a bűncselekmény minősítésére vonatkozó rendelkezést.

Miután a Kúria a vádlott terhére bejelentett, a Be. 615. § (3) bekezdés b) pontja szerinti fellebbezést alaposnak találta, és a másodfokú bíróság által megállapított személyi szabadság megsértése büntettének minősítését megváltoztatta, ennek kapcsán a 618. § (3) bekezdésére figyelemmel - az 590. § (5) bekezdésben meghatározott korlátok között - az ítéletet a fellebbezéssel nem érintett része tekintetében is felülbírált.

A vád tárgyává tett cselekmények szorosan összefüggenek; a fellebbezéssel érintett személyi szabadság megsértését az követte el, aki a vádlott terhére megállapított és fellebbezéssel nem támadható testi sértés büntettét, kifosztás büntettét és az ezzel alaki halmazatban álló okirattal visszaélés és készpénz-helyettesítő fizetési eszközzel visszaélés vétségét, ezért a Kúria döntésének indokait először e cselekmények kapcsán fejti ki.

A Kúria a Be. 618. § (3) bekezdés a) pontja alapján - a Be. 590. § (5) bekezdés a) pontjára figyelemmel - vizsgálta, hogy e

bűncselekmények kapcsán az első- és másodfokú bíróság betartotta-e az eljárási szabályokat.

Megállapította, hogy mindkét bíróság az eljárása idején hatályos törvényi rendelkezéseknek megfelelően járt el és nem követett el a Be. 607. § (1) bekezdése, valamint a 608. § (1) bekezdése szerinti - feltétlen hatályon kívül helyezést eredményező - eljárási szabálysértést.

A Be. 618. § (3) bekezdés a) pontja alapján - a Be. 590. § (5) bekezdés b) pontjára figyelemmel - vizsgálta a Kúria a bűnösséget megállapító és fellebbezéssel nem támadható rendelkezések kapcsán azt, hogy a vádlottat nem kell-e felmenteni, vagy vele szemben nem kell-e az eljárást megszüntetni.

A Be. 619. § (1) bekezdése szerint a harmadfokú bíróság a határozatát arra a tényállásra alapítja, amely alapján a másodfokú bíróság az ítéletét meghozta, kivéve, ha a másodfokú bíróság ítélete a fellebbezéssel érintett ellentétes döntés tekintetében megalapozatlan; azaz a harmadfokú bíróság kizárólag a fellebbezhető ítéleti rendelkezés kapcsán vizsgálhatja a tényállás megalapozottságát.

A Be. 619. § (4) bekezdése pedig kifejezetten akként is rendelkezik, hogy a fellebbezéssel nem érintett bűncselekmény tekintetében a harmadfokú bíróság nem vizsgálja a másodfokú bíróság ítéletének megalapozottságát és határozatát a másodfokú bíróság által alapul vett tényállásra alapítja.

Miután az adott ügyben az életveszélyt okozó testi sértés büntette, a kifosztás büntette és az ezzel alakítható halmazatot alkotó okirattal visszaélés és készpénz-helyettesítő fizetési eszközzel visszaélés vétsége kapcsán nem hozott a másodfokon eljáró bíróság az elsőfokú bírósággal - a 615. § (2) bekezdésének megfelelő - ellentétes döntést, és így ezek kapcsán fellebbezésnek a másodfokú ítélet ellen a hatályos törvény szerint nincs helye, ezért az e cselekményekhez kapcsolódó tényállás megalapozottsága nem vizsgálható.

Így nem vizsgálható sem az, hogy a tényállás alapjául szolgáló bizonyítékok törvényesek, illetve hitelesek-e.

Azaz a vádlott és a védő a bíróság által figyelembe vett bizonyítékok helytállóságát, a bíróság bizonyíték-értékelő tevékenységét vitató érveit a Kúria nem vizsgálhatta, és nem is vizsgálta.

Ugyanígy nem vizsgálhatta a vádlott és a védő által a nyilvános ülésen a nem eltérő döntések kapcsán a tényállás megalapozottságára

vonatkozóan kifejtetteket.

Az elsőfokú bíróság által megállapított, a másodfokon eljárt ítéletábra által kiegészített, illetve helyesbített tényállás lényege szerint a vádlott volt az, aki 2013. március 12. napján kb. 7 óra 30 perckor a sértett lakásához ment, és oda belépve az ajtót kinyitva sértett nyakát megragadva őt hátára fordította, azzal fenyegette, hogy elvágja a torkát, ha sikít, majd hassal a földre fektette, a lakás ajtaját bezárta, a magával hozott gyorskötözővel megkötözte a sértett kezeit, az ugyancsak magával hozott ragasztószalaggal összeragasztotta a lábait és leragasztotta a száját, majd combjába az ugyancsak magával hozott injekciós-tűvel és fecskendővel fájdalomcsillapításra, illetve altatásra szolgáló, kifejezetten műtétek során használt Ketamint és az elsősorban a Ketamin hallucinogén hatását csökkentő, ugyancsak altató hatású Midazolamot fecskendezett. Az emiatt öntudatlan állapotba került sértettet a fürdőszobába vitte, ahol meztelenre vetkőztette, a fürdőkádba fektette és a nemi szervére, valamint annak környékére ismeretlen eredetű lúgot öntött. Ezt követően a meztelen sértettet bevitte a szobába, és egy pokrócba tekerve a díványra fektette, majd 8 óra 30 perc körül távozott a lakásból, annak ajtaját bezárva.

Miután a sértett nem jelent meg munkahelyén, munkatársai és volt férje a sértett lakásához mentek, és a volt férj kulcsával kinyitva az ajtót megtalálták a sértettet, akihez 12 óra 5 perckor mentőt hívtak.

Ugyancsak rögzíti a tényállás, hogy a lúgos leöntés következtében a sértett az alhason, az elülső hasfalán, a szeméremtájékon, a gát-tájékon, a hüvelybemenet belső egyharmadán, mindkét comb elülső és belső felszínén, jobb lábfejen II-III. fokú égési sérüléseket szenvedett el, amelyek közvetett éleaveszélyt jelentettek. Az égési sérülések következtében a nemi szerv funkciója súlyos mértékben, a szexuális élete véglegesen korlátozottá vált. A sértetten több korrekciós műtetet hajtottak végre, és a sérülések maradandó fogyatékoságot és súlyos egészségromlást okoztak.

E tényállásra figyelemmel a testi sértésként értékelt bűncselekmény kapcsán a vádlottat nyilvánvalóan nem kell felmenteni, illetve vele szemben az eljárást nem kell megszüntetni.

Ugyanez irányadó a kifosztás büntette, illetve az okirattal visszaélés vétsége és a készpénz-helyettesítő fizetőeszközzel visszaélés vétsége kapcsán.

A nem támadható tényállás szerint ugyanis a vádlott - mielőtt a lakásból távozott - magához vette és elvitte a sértett laptopját, két mobiltelefonját, személyazonosító igazolványát,

lakcímkártyáját, társadalombiztosítási és adókártyáját, két bankkártyáját, továbbá lakáskulcsát.

Így felmentésnek, illetve az eljárás megszüntetésének e bűncselekmények miatt sincs helye.

A Be. 590. § (5) bekezdés c) pontjára figyelemmel, a 618. § (3) bekezdés a) pontja alapján vizsgálta a Kúria azt is, hogy ezen bűncselekmények minősítése törvényes-e.

Miután az irányadó tényállás tartalmazza, hogy a sértett vádlott által okozott sérülései életveszélyesek voltak, helytálló a bűncselekmény életveszélyt okozó testi sértéskénti minősítése.

A sértett jogi képviselője által a felszólalásában hivatkozott orvosszakértői véleményt az ítélet tábla ugyan ismertette, azonban az abban a képviselő által megjelölteket nem állapította meg tényként. Erre tekintettel nem megalapozott a jogi képviselő azon észrevétele, amely szerint a cselekmény helyes minősítése emberölés kísérlete, mivel olyan tény sem az első-, sem a másodfokú bíróság ítélete nem tartalmaz, amely a vádlott ölési szándékát igazolná.

Ugyancsak helytálló a magával vitt értéktárgyak, okiratok és bankkártyák kapcsán a vádlotti cselekmény kifosztás büntetékénti, okirattal visszaélés, illetve készpénz-helyettesítő fizetőeszközzel visszaélés vétségekénti minősítése.

Azonban a kifosztás büntetettét a vádlott nem erőszak, nem fenyegetés hatása alatt álló, hanem védekezésre képtelen személy sérelmére követte el.

A Btk. 459. § 29. pontja szerint védekezésre képtelennek kell tekintetni azt is, aki helyzeténél vagy állapotánál fogva ideiglenesen vagy véglegesen nem képes ellenállás kifejtésére.

Miután a kifosztás büntetettét a vádlott az öntudatlan állapotban lévő, tehát védekezésre képtelen sértett sérelmére követte el, a vádlott terhére megállapított kifosztás büntette helyesen a Btk. 366. § (1) bekezdés c) pontjába ütköző bűncselekmény.

Az eltérő minősítés azonban az e cselekmény miatt kiszabható szabadságvesztés mértékét nem érinti.

A fellebbezéssel támadható, a vádlott bűnösségét személyi szabadság megsértésének büntetében és magánlaksértés vétségében is megállapító, az elsőfokú bírósággal ellentétes másodfokú döntés kapcsán pedig a Kúria a következőkre mutat rá:

Vizsgálta ezek kapcsán is, hogy az elsőfokon eljáró bíróságok és

a másodfokon eljáró ítélőtábla betartotta-e az eljárási szabályokat.

E vizsgálat során megállapította, hogy eljárási szabálysértést egyik bíróság sem vétett.

A Be. már idézett 619. § (1) bekezdése szerint a harmadfokú bíróság ítéletét arra a tényállásra alapítja, amely alapján a másodfokú bíróság a határozatát meghozta, kivéve, ha az a fellebbezéssel sérelmezett ellentétes döntés tekintetében megalapozatlan.

Az elsőfokú bíróság ítéletének tényállását a másodfokú bíróság kiegészítésével, illetve helyesbítésével a Kúria megalapozottnak találta e cselekmények kapcsán; iratellenes megállapítást, téves ténybeli következtetést nem észlelt és az összhangban áll a vádlott terhére megállapított egyéb cselekményekre vonatkozó - és nem támadható - tényállással.

Ahogy azt az irányadó tényállás tartalmazza: a vádlott a sértett akarata ellenére, személy elleni erőszakkal ment be a sértett lakásába, és ezzel - ahogy azt az ítélőtábla indokolásában helyesen kifejtette - elkövette a magánlaksértés vétségét is.

Mivel az ezt megalapozó tényeket mind a vádirat, mind az elsőfokú ítélet tartalmazta, és a vádlott terhére fellebbezést jelentett be az ügyész, nem volt eljárásjogi akadálya annak, hogy az ítélőtábla e bűncselekményben is megállapítsa a vádlott bűnösségét, és arra abból helyesen is következtetett.

Így az e bűncselekmény kapcsán a vádlott felmentésére irányuló fellebbezések nem megalapozottak.

A cselekmény minősítése is törvényes.

Nem megalapozott ugyanis az a sértett jogi képviselője által e bűncselekmény minősítése kapcsán kifejtett álláspont, amely szerint ezt a cselekményt a vádlott felfegyverkezve követte el, ezért a bűncselekmény minősített esetét kell megállapítani a terhére.

A Btk. 459. § 6. pontja szerint felfegyverkezve követi el a bűncselekményt, aki az ellenállás leküzdése vagy megakadályozása érdekében az élet kioltására alkalmas eszközt tart magánál.

A felfegyverkezve történő elkövetés alanyi feltétele az, hogy az elkövető az ilyen eszközt az ellenállás megakadályozása vagy leküzdése érdekében tartsa magánál, tárgyi feltétele pedig az, hogy a cselekmény kifejtésekor magánál tartott eszköz az élet kioltására ténylegesen alkalmas legyen.

A tényállásban azonban olyan adat, amely szerint a magánlaksértés elkövetése érdekében a vádlott ilyen eszközt tartott volna magánál, nincs. A kötelet, ragasztószalagot, az altató- és kábító hatású szereket, a lúgot nem a magánlaksértés, hanem a testi sértés elkövetése érdekében vitte magával.

Az előzőekben kifejtetteknek megfelelően nem volt eljárásjogi akadálya annak sem, hogy az ítélet tábla a személyi szabadság megsértésének büntettségében is megállapítsa a vádlott bűnösségét.

A megalapozott tényállás szerint ugyanis a vádlott a testi sértés elkövetése után úgy hagyta el a sértett lakását, hogy a bántalmazott sértettre rázárta az ajtót, a kulcsot magával vitte, ahogy a sértett mobiltelefonjait is, ezzel lehetetlenné téve – legalábbis átmenetileg – a sértett helyváltoztatását. Így – ahogy azt az ítélet tábla kifejtette – elkövette a személyi szabadság megsértésének büntettségét is.

Tévedett azonban az ítélet tábla, amikor ezt a cselekményt a Btk. 194. § (1) bekezdése szerinti – három évig terjedő szabadságvesztéssel fenyegetett – büntettnek minősítette.

A vádlott az általa súlyosan bántalmazott sértettet azért fosztotta meg személyi szabadságától, zárta a lakásba, hogy a testi sértés miatt a felelősségre vonást elkerülje. Ráadásul azzal, hogy a mobiltelefonjait magával vitte, azt is megakadályozta, hogy segítséget kérjen.

A következetes bírói gyakorlat szerint az ilyen cselekmény aljas indokból elkövetett (BH 2016.237.).

Ahogy arra a Kúria a kifosztás büntette kapcsán már utalt, a Btk. 459. § 29. pontja szerint védekezésre képtelennek kell tekintetni azt is, aki helyzeténél vagy állapotánál fogva ideiglenesen vagy véglegesen nem képes ellenállás kifejtésére.

A személyi szabadság megsértését a vádlott az öntudatlan állapotban lévő, tehát védekezésre képtelen sértett sérelmére követte el.

Így ez a cselekmény helyesen a Btk. 194. § (1) bekezdésbe ütköző és a (2) bekezdés b) és d) pontja szerint minősülő, aljas indokból és védekezésre képtelen személy sérelmére elkövetett, egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztéssel fenyegetett személyi szabadság megsértésének büntette.

Ezért a Kúria a másodfokú ítéletet a Be. 624. § (1) bekezdése alapján megváltoztatta, a kifosztás büntettségét és a személyi

szabadság megsértésének büntettét a fentieknek megfelelően minősítette.

Törvényesen járt el az ítéletábra - ahogy a törvényszék is -, amikor a vádlottal szemben nem az elkövetéskor, hanem az elbíráláskor hatályos büntető anyagi jogi szabályokat alkalmazta, és ezt kellően meg is indokolta, így a minősítés-változtatásnál is erre kellett figyelemmel lenni.

A Be. 618. § (3) bekezdés b) pontra figyelemmel felülbírálja a Kúria az 590. § (5) bekezdés d) pontjában meghatározottakat, azaz a büntetés kiszabására vagy intézkedés alkalmazására vonatkozó rendelkezést is, ha a 615. § (3) bekezdés b) pontja szerinti, azaz az a fellebbezés, amely a másodfokú bíróság ítéletének azon rendelkezését vagy részét sérelmezi, amely az ellentétes döntéssel összefügg, eredményes és a harmadfokú bíróság e körben a bűnösség megállapítására, illetve a bűncselekmény minősítésére vonatkozó rendelkezést megváltoztatja.

Miután a személyi szabadság megsértésének büntette kapcsán a megtámadott határozathoz képest súlyosabb minősítés megállapítására került sor, így helye volt a büntetés kiszabására vonatkozó rendelkezés felülbírálatának is.

A Kúria a Legfőbb Ügyészség súlyosításra irányuló fellebbezését alaposnak találta.

A vádlott terhére megállapított bűnhalmazatot hat cselekmény alkotja, amely közül a törvény a legsúlyosabbat - az életveszélyt okozó testi sértés büntettét - két évtől nyolc évig, két cselekményt - a kifosztás büntettét és az aljas indokból, védekezésre képtelen állapotban lévő személy sérelmére elkövetett személyi szabadság megsértésének büntettét - egy évtől öt évig, további két cselekményt - az okirattal visszaélés és a magánlaksértés vétségét - két évig, egy cselekményt pedig - a készpénz-helyettesítő fizetési eszközzel visszaélés vétségét - egy évig terjedő szabadságvesztéssel rendeli büntetni.

Azaz a halmazatot képező bűncselekmények miatt kiszabható büntetések együttes tartama igen magas.

Azonban az ítéletábra által idézett szabályra, a Btk. 81. § (3) bekezdésére figyelemmel a vádlottal szemben halmazati büntetésként kiszabható szabadságvesztés alsó határa két év, felső határa pedig tizenkét év; a szabadságvesztést e keretek között kell kiszabni.

A büntetés kiszabása során irányadó körülményeket az elsőfokon eljáró törvényszék, illetve a másodfokon eljáró ítéletábra zömmel feltárta és túlnyomó részt súlyuknak megfelelően értékelte.

További súlyosító körülményként értékelendő azonban, hogy a személyi szabadság megsértésének büntette két oknál fogva is súlyosabban minősül.

Az eljáró bíróságok által a vádlott terhére értékelt körülmények közül pedig különösen nagy súlyú az, hogy a vádlott a testi sértést előre kitervelten, orvosi esküjét megszegve, orvosi tudását felhasználva, különös kegyetlenséggel, súlyos sérüléseket és egészségromlást, maradandó fogyatékoságot és feldolgozhatatlan lelki sérülést okozva követte el.

Jelentős a nyomatéka annak is, hogy a vádlott a cselekménye következményeivel nem csupán tisztában volt, hanem célja azok előidézése volt, így nem csupán az általa elkövetett cselekmények, hanem a személye is jelentős társadalmi veszélyességgel bírnak.

Ezért a Kúria - osztva a Legfőbb Ügyészség álláspontját - arra a következtetésre jutott, hogy vele szemben az irányadó büntetési tételkeret felső határát megközelítő szabadságvesztés kiszabása indokolt, ezért azt súlyosította.

A vádlott javára mutató - és az elsőfokú bíróság által feltárt - enyhítő körülmények közül azonban az időmúlásra, azaz arra tekintettel, hogy az elkövetés óta több mint öt év eltelt, a halmazatiként kiszabható büntetés felső határt el nem érő, tizenegy évi szabadságvesztést tartott megfelelőnek.

Nem kétséges az sem, hogy az ilyen nagy tárgyi súlyú bűncselekményeket elkövető vádlott méltatlan a közügyek gyakorlására, így indokolt, hogy a mellékbüntetés mértéke elérje annak törvényi felső határát.

Ezért a Kúria a szabadságvesztés és a mellékbüntetés tartamát is súlyosította.

Osztotta az ítélőtábla azon álláspontját is, hogy az orvosi hivatásával ilyen aljas módon visszaélő vádlottat az orvosi foglalkozás gyakorlásától véglegesen el kell tiltani.

A másodfokú ítélet egyéb - járulékos kérdésekben hozott - rendelkezési azonban törvényesek.

Minderre figyelemmel a Kúria a megtámadott másodfokú ítéletet a Be. 624. § (1) bekezdése alapján részben a minősítést, részben a büntetést érintően megváltoztatta, egyebekben azonban helybenhagyta.

A kiszabott szabadságvesztésbe a Btk. 92. § alkalmazásával

beszámítani rendelte a vádlott által a másodfokú ítélet kihirdetésétől a mai napig letartóztatásban töltött időt.

A Be. 145. § (1) bekezdés c) pontja, a 617. § és a 613. § (1) bekezdése alapján kötelezte a vádlottat a magánfél jogi képviselőjével kapcsolatban felmerült díj megfizetésére.

Az ítélet ellen a Be. 458. § (3) bekezdésére figyelemmel fellebbezésnek nincs helye.

Budapest, 2018. július 12.

Dr. Mészár Róza s.k. a tanács elnöke, Dr. Csák Zsolt s.k. előadó bíró, Dr. Soós László s.k. bíró

A Kúria Bhar.I.690/2018/12. számú ítélete, és a Fővárosi Ítéltábla 16.Bf.212/2017/71. számú ítélete a Kúria Bhar.I.690/2018/12. számú ítéletében írt változtatással 2018. július hó 12. napjával kezdődő hatállyal jogerőre emelkedett.

Dr. Mészár Róza s.k.
a tanács elnöke

A kiadmány hitelül:
TóthLné
bírószági tisztviselő